

VILL SPRIDA SMÄLLEN. Enligt Lars Calmfors är det bättre att skriva av en del av krisländernas skulder för att rädda euron. De som har lånat ut pengar till dessa länder får då ta en del av smällen.

FOTO: IZABELLE NORDFJELL

”Låt krisländerna falla”

Toppekonomen Lars Calmfors tror ändå att euron klarar krisen

Euron står och faller inte med Grekland.

För att rädda valutan behöver man inte rädda varje euroland som har problem med statsfinanserna.

Det är budskapet till Europas finansministrar från professor Lars Calmfors.

”Idag försöker finansministrarna till varje pris hindra en omstrukturering av statsskulderna, men mycket talar för att man till slut tvingas till en sådan ändå. Och det blir en enorm prestigeförlust eftersom man har kopplat ihop det med eurons framtid, vilket det egentligen inte finns någon anledning till”, säger Lars Calmfors, tidigare ordförande i den svenska EMU-utredningen.

När EU:s finansministrar träffades i veckan stod eurokrisen högst på dagordningen.

På världens finansmarknader undrar man om det blir någon påfyllning av krisfonden EFSE, European Financial Stability Facility.

Krisfonden skapades i maj förra året. Den har fått mandat att låna upp 440 miljarder euro på marknaden, men den

bedöms inte kunna låna ut mer än 250 miljarder euro utan att äventyra sin egen kreditvärdighet.

Pengarna räcker till att rädda Irland och Portugal undan statsbankrutt – Grekland har ett eget räddningspaket – men knappast Spanien och ännu mindre Italien och Belgien.

Lars Calmfors tror emellertid inte att nödlån är någon långsiktig lösning på krisländernas problem.

”Jag skulle bli förvånad om man klarar det i slutändan utan skuldnedskrivningar, omstruktureringar eller vad man nu kallar det. För många tillväxtländer har det varit en hjälp ur statsskuldskriser.”

Äventyrar inte euron

Han tror heller inte att det skulle äventyra euron.

”Det är klart att enskilda euroländer skulle kunna omstrukturera sina statsskulder utan att för den skull behöva överge den gemensamma valutan. Osäkerheten gäller smittoeffekterna och följdverkningarna i det finansiella systemet. Är systemet så stabilt att det skulle klara det?”

Vad tror du själv?

”Ingen vet. Om man gjorde en välordnad omstrukturering skulle det kunna fungera, men jag är inte hundra procent säker. När man lät Lehman Brothers gå i konkurs så var min ursprungliga be-

Di FAKTA

Lars Calmfors

- **Född:** 1948.
- **Karriär:** Professor i internationell ekonomi sedan 1988, ordförande i den svenska EMU-utredningen 1995–1996, ordförande Ekonomiska rådet 1993–2001, ordförande Finanspolitiska Rådet från 2007, men lämnar posten vid årsskiftet.
- **Bor:** Östermalm i Stockholm.
- **Familj:** Hustru och fyra barn varav tre utflugna.
- **Tjänar:** 1,3 miljoner förra året.
- **Dold talang:** ”Har jag någon är den nog så dold att jag inte vet om den själv.”

dömning att det skulle gå bra. Men det fanns beroenden mellan olika banker som man då inte förstod.”

Vill skjuta upp omstrukturering

Denna osäkerhet kan också förklara finansministrarnas rädsla för att något euroland ska tvingas ställa in betalningarna.

”Taktiken är väl, även om ingen säger det högt, att skjuta på det så länge att det finansiella systemet har återhämtat sig och är mer robust. Det kan ju vara en rimlig strategi men i slutändan kan det vara bättre att låta bankerna ta förluster och om så behövs ta över dem och rekapitalisera dem”, säger Lars Calmfors.

Vad tycker du om förslaget om en gemensam euroobligation?

”Om det betyder att man normalt ska ha en gemensam upplåning så är jag mycket negativ. Det skulle innebära att man sänker länekostnaderna och minskar marknadsdisciplinen för länder som missköter sig, medan andra som har skött sig får lite högre kostnader för sin upplåning.”

Hur ser du på det tysk-franska förslaget om en pakt för konkurrenskraft?

”Det finns inslag som är svåra att förstå, som att förbjuda löneindexering, införa regler för hur mycket man ska satsa på forskning och utveckling, ha miniminivåer för bolagsskatten och så vidare,

Det har mycket lite med statsskuldskriserna att göra.”

Vilken roll bör Sverige spela i det här?

”Det är svårt att ha någon entydig uppfattning om vi ska vara med på stödpaket eller inte. I så fall ska det vara för att motverka spridningseffekter i det finansiella systemet. Jag kan inte säga att det är fel att vi solidariskt försöker att hindra en finansiell härdsmälta, även om jag inte är så förtjust i att man löser ut enskilda länder.”

Tycker du fortfarande att Sverige ska gå med i EMU?

”När vi väl hade tagit oss ur 1990-talskrisen tyckte jag att argumenten vägde över för medlemskap. Det avgörande för mig var det politiska argumentet att bidra till mer europeisk integration.”

”Samtidigt, i det läge som nu har uppkommit, kan det vara en fördel att inte behöva ta beslut innan vi vet mer om hur dagens kris hanteras. Framtidens EMU kommer att se ganska annorlunda ut. Jag tror fortfarande att jag kommer att landa i att vi bör gå med, men ska medborgarna ta ställning till det här i en folkomröstning, så är det rimligt att man har mer information. Jag är fullständigt övertygad om att skulle man ta upp frågan nu, så blir det ett nej.”

GUNNAR ÖRN
gunnar.orn@di.se
08-573 652 89